

عنوان مقاله:

اصل عدل الهی و نظام مبتنی بر مردم سالاری دینی

محل انتشار:

فصلنامه سیاست متعالیه، دوره 10، شماره 37 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

محمد سلطانی رزانی - استادیار، گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

همواره زمامداری بر یکی از سه اساس تغلب، وصیت و رضایت مردم شکل گرفته است. هدف پژوهش حاضر، نسبت سنجی هر یک از این سه، با اصل عدل است. مساله مورد پژوهش آن است که بر پایه اصل عدل الهی، کدامین طریق برای تحقق حکومت، مشروعیت دارد؟ با روش توصیفی-تحلیلی و بررسی داده های معرفتی حوزه کلام اسلامی، و نیز شناخت ابعاد و خصائص سه گانه تغلب، وصیت و رضایت بر پایه گزارش های تاریخی و اندیشه های سیاسی-حقوق اساسی می توان گفت، چیرگی به هر وسیله ممکن، از آنجایی می تواند به حکومتی مشروعیت ببخشد که اعطاء ملک از سوی خداوند را تقدیر الهی ببنداریم که پذیرش آن نتیجه ایمان و تسلیم در برابر خداوند است. مشروعیت حکومت بر پایه وصیت، براساس آن است که زمامداری را حق قابل انتقال زمامدار ببنداریم. اصل عدل هر حکم ستمکارانه ای را نامعتبر و نامشروع می شمرد. تحمیل زمامداری و زمامدار بر پایه چیرگی، فریب یا عهد و وراثت بر مردمان، به حکم عقل مستقل، ستمی بزرگ است. بنابراین، ضرورت تشکیل حکومت بر پایه آراء مردم از نتایج اصل عدل الهی بوده و نادیده گرفتن افکار عمومی و تحمیل زمامداری به زور یا فریبکاری، نقض اصل عدل خواهد بود. امام علی (ع) در آغاز و ادامه دوره زمامداری خویش همواره بر مشروعیت زمامداری براساس رضایت عموم مردم تاکید داشت. بر این اساس، سامانه مبتنی بر رضایت مردم، تنها مجرای تحقق مشروع زمامداری اولیای الهی خواهد بود.

کلمات کلیدی:

مشروعیت حکومت، تغلب، ولایت عهد، مردم سالاری دینی، عدل الهی، وصیت، رضایت مردم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1582203>

